

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	36855 Філологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

05.11.2020 р.

Справа № 0829/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Сминтина,
Олена Колесник,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Бровко Олена - гарант – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36855
Назва ОП	Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 14, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі освітньої програми «Філологія», викладені у звіті про самооцінювання та безпосередньо в ОНП, сформульовані чітко та є зрозумілими. Цілі ОНП відповідають місії та стратегії університету, які викладені в «Стратегії (Програмі) розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка на 2018-2022 рр.». У звіті ЕГ зазначено, що експертна група отримала підтвердження про спрямування ОНП на підготовку конкурентоспроможних професіоналів у галузі філології під час онлайн зустрічі з адміністрацією та представниками сервісних служб ЗВО, гарантом ОНП і викладачами, які забезпечують викладання ОК, а також із зовнішніми стейкхолдерами (представниками академічної спільноти).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

За наданими протоколами засідань кафедр, що забезпечують функціонування ОНП, формулювання цілей та ПРН освітньо-наукової програми відбувалося з урахуванням насамперед досвіду університетської спільноти та представників академічної спільноти НАН України. На засіданнях кафедр також обговорювалися результати моніторингу ОНП у 2019-2020 рр., висловлювались міркування стейкхолдерів на етапі вдосконалення ОНП. У засіданнях брали участь і аспіранти (що було підтверджено на онлайн зустрічі ЕГ зі здобувачами), які запропонували певні зміни до змістового наповнення ОНП. Особливістю ЗВО є те, що одним із стейкхолдерів є територіальна громада Києва, якій належить Університет як комунальний ЗВО (про що зазначено у "Відомостях про самооцінювання"). Тому активне і систематичне залучення стейкхолдерів територіальної громади може визначити перспективні напрямки наукових досліджень здобувачів за ОНП, що забезпечить не тільки "покращення освітньої та наукової сфери столиці", а й відповідатиме різновекторним потребам заінтересованої територіальної громади.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі, програмні результати навчання і змісті компонентів ОНП акцентовано на тенденціях сучасної філології. В ОНП 2016 р. було також враховано досвід аспірантських програм у КНУ імені Тараса Шевченка, НУ «Києво-Могилянська Академія», досвід, набутий викладачами під час стажувань та участі в наукових заходах у польських і чеських університетах (Гданському університеті, Познанському університеті ім. Адама Міцкевича, Університеті імені Масарика та ін.). У "Відомостях про самооцінювання" зазначено, що "Тенденції ринку праці для випускників ОНП визначаються актуалізацією філологічних досліджень для ІТ-галузі", проте варто звернути увагу на інші сектори ринку праці для ширшої можливості працевлаштування випускників ОНП, а також потреб територіальної громади.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Затверджений стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. Проте аналіз відомостей про самооцінювання ОНП (за 2016 р.), проекту змін до ОНП 2020 р., загальних та фахових компетентностей освітньої програми, програмних результатів навчання, компонентів ОП, робочих програм навчальних дисциплін, онлайн інтерв'ювання викладачів, здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів, виявив, що ОНП дає можливість досягти результатів навчання, визначених вимогами Національної рамки кваліфікацій для відповідного освітньо-наукового рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП «Філологія» становить 60 кредитів ЄКТС, що цілком відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283)). Наявні 60 кредитів охоплюють обов'язкову (44 кредити) та вибіркову частини (26,7 % загальної кількості кредитів ЄКТС).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОНП має чітку структуру. Освітні компоненти в ОНП 2016 року (<https://cutt.ly/mf8JK2b>) формують логічну систему. ОНП містить 4 складники: формування компетентностей зі спеціальності – 18 кредитів; загальнонаукових – 10; дослідницьких – 6; мовних – 10. Усі складники ОНП спрямовані на набуття компетентностей відповідно до 8 рівня НРК. Вибіркові дисципліни об'єднані в 6 блоків. Кожний блок подає відповідний науковий напрям (загальне мовознавство, германські мови, теорія літератури та ін.) і містить науковий семінар та перелік спецкурсів і спецсемінарів з такого напрямку.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП (обов'язкові та вибіркові ОК) відповідають предметній області спеціальності 035 «Філологія», їхні обсяг і кількість відповідають запитам здобувачів PhD.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

26,7% загальної кількості кредитів ЄКТС в ОНП відведено на вибіркові дисципліни, що цілком відповідає нормам Закону України «Про вищу освіту» і дає можливість здобувачам формувати індивідуальну освітню траєкторію. Як свідчить аналіз структури ОНП за 2016 рік, вибіркові дисципліни об'єднані в 6 блоків за науковими напрямками: загальне мовознавство, германські мови, теорія літератури, українська література, українська мова, порівняльне літературознавство. Певне обмеження для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача фіксуємо у межах вибіркового блоку "теорія літератури", "українська література", "порівняльне літературознавство" і частково у блоці "українська мова", коли спецкурси не містять альтернативного наукового питання для вивчення (наприклад, науковий спецкурс (Міфопоетика) у блоці "теорія літератури" і, на противагу, науковий спецкурс (Науковий образ світу/Давні мови світу) у блоці "германські мови").

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

«Науково-викладацька практика» у 5 і 6 семестрах (6 кредитів ЄКТС, 180 год) передбачає набуття навичок науково-педагогічного, науково-дослідницького й інноваційного характеру в галузі філології. У "Відомостях про

самооцінювання" зазначається: Науково-викладацька практика спрямована на формування здатності слухача до діяльності викладача-філолога у ЗВО. Зміст практики передбачає проведення лекційних і практичних занять та ін. Водночас ОНП не містить навчальних дисциплін із педагогіки вищої школи. Чіткого вирішення вимагає питання ефективності науково-викладацької практики в частині "викладання" для тих здобувачів за ОНП, які не прослухали курсу з методики викладання чи педагогіки вищої школи, навчаючись на попередніх освітніх рівнях.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Гарант ОНП О.О. Бровко наголосила, що група забезпечення ОНП концентрує увагу на формуванні соціальних навичок, пов'язаних із філологічною діяльністю. У звіті ЕГ знаходимо підтвердження про набуття здобувачами навичок softskills.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійного стандарту на сьогодні немає.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОНП та ОК у кредитах відповідає передбаченому обсягу навчального матеріалу, запропонованому для опрацювання. У розмовах з ЕГ здобувачі підтвердили, що обсягу навантаження достатньо для досягнення ПРН.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

На даній ОНП на сьогодні дуальної форми освіти не передбачено.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Згідно з Правилами прийому на навчання до аспірантури КУ ім. Бориса Грінченка на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) (<https://cutt.ly/LgqDIPt>). Програма вступного іспиту зі спеціальності 035 Філологія формується на кожен новий навчальний рік і затверджується ректором і приймальною комісією згідно встановлених вимог законодавства України. Також на сайті ЗВО у вільному доступі розміщені Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 035 Філологія (<https://cutt.ly/3gqDGD5>) та Програма вступного іспиту в аспірантуру з іноземної мови (англійська, німецька, французька, іспанська, італійська) (<https://cutt.ly/hgqDobA>), що забезпечує прозорість та чіткість процедури їх проведення.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому відповідають особливостям самої освітньої програми та чинному законодавству. Правилами прийому на навчання до аспірантури КУ ім. Бориса Грінченка (Розділ VI) передбачено проведення вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської, італійської) в обсязі, який відповідає рівню В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень (<https://cutt.ly/ngq8gJ8>).

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок визнання результатів освітньої діяльності, отриманих в інших ЗВО, регламентують Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Wgw8zcD>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/1gw8nLB>). Установлено, що університет забезпечує вільний доступ до відповідних документів на офіційній веб-сторінці (<https://cutt.ly/Sgw8OuE>).

За результатами онлайн зустрічей і вивчення документації з'ясовано, що для ОНП «Філологія» випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зафіксовано не було.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/Wgw8zcd>). Проте звіт ЕГ та "Відомості про самооцінювання" свідчать про відсутність такої практики в межах цієї ОПН.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

В ОНП 2016 року зазначено, що в організації освітнього процесу використані аудиторні, позааудиторні форми навчання й самостійна робота з відповідними методами й методиками. З-поміж аудиторних, окрім традиційних, також передбачаються тренінги і майстер-класи. У звіті ЕГ наведені факти, що підтверджують відповідність навчання на ОНП вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОНП подається в РПНД. У розмовах здобувачів з ЕГ було підтверджено, що ця інформація надається також на першому занятті безпосередньо викладачем дисципліни. Рекомендуємо розглянути можливість запровадження силабусів до ОК, які є більш спрямовані на здобувача освіти і можуть містити інформацію, зокрема, про форми і методи навчання (які відсутні у РПНД, наданих ЕГ), можливість визнання результатів навчання в неформальній освіті та ін.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Відповідно до вимог до третього (освітньо-наукового) рівня, освітня і наукова складові частини симетрично поєднуються під час навчання. Це підтверджують, зокрема, отримані ЕГ індивідуальні наукові плани здобувачів усіх років навчання. Під час зустрічей з НПП та здобувачами було підтверджено, що здобувачі беруть участь у різноманітних конференціях, які проводяться в ЗВО та за його межами, а також є членами Вченої ради ЗВО, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Аналіз ОНП в динаміці показав, що її удосконалення відбувається в 2020 році через громадське обговорення та рекомендування проєкту певних змін (Графік обговорення змін до освітньо-наукової програми «Філологія» (спеціальність 035 Філологія) (<https://cutt.ly/ZgiBqsb>), що охоплюють доповнення до переліку вибіркових дисциплін та ін. Усі РПНД були переглянуті та оновлені у 2018 році. Надані ЕГ робочі програми 2016, 2017, 2019 рр. як додатковий доказ і робочі програми 2018 р. свідчать про оновлення змісту ОНП, проте є рекомендація також розширити та оновити переліки основної рекомендованої літератури в програмах окремих ОК.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

У "Відомостях самооцінювання" подані факти про навчання, викладання і наукові дослідження, що пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО: У 2018 р. в програмі Еразмус+ KA107 взяли участь аспіранти В.Мамагова та М.Тітаренко (Русенський університет, Болгарія). Аспіранти, їхні наукові керівники та викладачі, що забезпечують реалізацію ОНП, беруть участь у міжнародному проєкті «Горизонт 2020 ELEXIS» (європейська лексикографічна інфраструктура – грантова угода 731015, <https://elex.is/portfolio-item/bgku>), зокрема аспірантка А.Бахтіна, д.ф.н. Р.Махачашвілі, доцент О.Доценко. У звіті ЕГ знаходимо підтвердження цих фактів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Система контролю за рівнем знань студентів регламентована Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/tgrqAXh>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/1grqHDL>) і Положенням про організацію та проведення практики аспірантів (<https://cutt.ly/Fgrq4wB>). У звіті ЕГ зазначено, що під час онлайн зустрічі зі здобувачами освіти та на основі аналізу опитування (<https://cutt.ly/RggrpuP>) було з'ясовано, що на початку вивчення навчальної дисципліни процедура та критерії оцінювання навчальних досягнень доводяться до відома здобувачів викладачами.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 035 Філологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не затверджений. Форми атестації здобувачів вищої освіти ОНП "Філологія" відповідають Положенню про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/mge6WjJ>).

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/tgrqAXh>), в тому числі й порядок її оскарження; Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/1grqHDL>); Положенням про організацію та проведення практики аспірантів (<https://cutt.ly/Fgrq4wB>). Контрольні заходи з визначення результатів навчання з кожної навчальної дисципліни за ОНП наводяться в РПНД, однак ЕГ зазначили, що результати анкетування здобувачів ОНП (<https://cutt.ly/RggrpuP>) свідчать про відсутність процедури висловлення останніми пропозицій щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Під час зустрічі зі здобувачами освіти та на основі аналізу їхніх анкет (<https://cutt.ly/RggrpuP>) ЕГ було з'ясовано, що процедура повторного проходження контрольних заходів здобувачам невідома.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури забезпечення академічної доброчесності у Київському університеті імені Бориса Грінченка регламентується низкою внутрішніх документів та комісією з академічної доброчесності, склад якої затверджено наказом ректора №57 від 29.01.2020 р. (<https://cutt.ly/igrFfxU>). Викладачі ЗВО ведуть роз'яснювальну роботу щодо академічної доброчесності, що підтверджено ЕГ в ході зустрічей у фокус-групах і під час вивчення "Відомостей про самооцінювання".

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

"Відомості про самооцінювання, дані про викладачів щодо виконання вимог, відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, інформація про публікації, підвищення кваліфікації та стажування викладачів свідчать про відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів до реалізації ОП та забезпечене досягнення визначених даною ОП цілей та програмних результатів навчання. Проте варто звернути увагу на прямування публікацій викладачів ОНП у відповідність специфіці та змістовому наповненню навчальної дисципліни, викладання якої вони забезпечують.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний добір викладачів регламентується рядом нормативних документів ЗВО: «Статутом Київського університету імені Бориса Грінченка (нова редакція)» (<https://cutt.ly/4gtUs8d>), «Положенням про конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників (нова редакція)» (<https://cutt.ly/ggtUrmg>), «Колективним договором між роботодавцем та первинною профспілковою організацією Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/FgtUakG>). Для організації й проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників в Університеті створюється Конкурсна комісія.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, зокрема, відбулася онлайн зустріч ЕГ з роботодавцями (представниками академічної спільноти) по ОНП. Учасники онлайн зустрічі підтвердили свою залученість до процесів перегляду та моніторингу ОНП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Відповідно до інформації, яку ЕГ отримала під час онлайн зустрічей, аналізу відомостей про самооцінювання та інформаційних платформ університету, додаткових доказів, з'ясовано, що на ОНП систематично відбуваються гостьові лекції професіоналів-практиків, експертів філологічної галузі, представників роботодавців із зарубіжних і українських університетів і НАН України. Залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять на ОНП відбувається у форматі гостьових лекцій і майстер-класів.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

На університетському рівні професійний розвиток викладачів регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників університету» (затверджене 26.02.2015 р.) (<https://cutt.ly/GgtUcF5>). Аналіз університетських е-портфоліо викладачів ОНП, які містять фото- і сканкопії документів про проходження кваліфікацій і стажування, дозволяють стверджувати, що в ЗВО створено централізовану внутрішню систему підвищення професійної кваліфікації, яка має пролонгований характер і відбувається в процесі опанування викладачами змістових модулів, які забезпечують розвиток фахової, дидактичної, дослідницької, ІКТ, лідерської компетентностей. При організації підвищення професійної кваліфікації викладачів слід взяти до уваги новий чинний «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників університету» (затверджений Постановою КМУ від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Університетська система для стимуляції розвитку викладацької майстерності регламентується рядом внутрішніх нормативних документів. Щорічно проводиться конкурс на здобуття премії імені Б. Грінченка, переможці якого нагороджуються дипломами та преміями: зокрема, викладачі даної ОНП неодноразово ставали номінантами в категорії «Краща монографія» (<https://cutt.ly/ogtURnz>).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Матеріально-технічні ресурси загалом забезпечують досягнення цілей та очікуваних результатів навчання за ОНП. Бібліотека надає студентам і викладачам доступ до бібліотечних фондів (230 690 прим. (станом на 31.12.2019 р.)) і власних інформаційних ресурсів, активно розвиває спектр інформаційних послуг (<https://cutt.ly/1gt5kqG>), забезпечує безоплатний доступ студентів і викладачів до електронних баз даних наукової періодики Scopus і Web of Science (<https://cutt.ly/Agt7Jkg>), що підтверджують результати анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/9gyuywl>).

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Інфраструктура Київського університету імені Бориса Грінченка дозволяє забезпечити навчання аспірантів, проведення викладацької та наукової діяльності в продуктивному й оптимальному режимі. Університет забезпечує безоплатний доступ здобувачів освіти до друкованих та електронних ресурсів бібліотеки (<https://cutt.ly/5grfqNS>), у тому числі до навчально-методичного забезпечення освітньої програми (<https://cutt.ly/cgrfo07>), до навчального контенту через інституційний репозиторій (<http://elibrary.kubg.edu.ua/>), до спеціалізованих обладнаних аудиторій і лабораторій, програмного забезпечення.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

"Відомості про самооцінювання", наданий ЕГ відеоматеріал (<https://cutt.ly/Ygyebu0>; <https://cutt.ly/pgt8IH0>), веб-сайт ЗВО (<https://kubg.edu.ua/>), додатково надані докази, результати анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/9gyuywl>) і онлайн бесіди ЕГ із фокус-групами свідчать, що освітнє середовище в Київському університеті імені Бориса Грінченка є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОНП та загалом дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює умови для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП. Забезпечення різного роду підтримки здійснюється завдяки належній організації якості навчання, викладання, роботи адміністративних і допоміжних підрозділів. Заслугує на увагу створена у ЗВО можливість звернутися за допомогою до психолога у режимі онлайн <https://tinyurl.com/dop-online>.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Аналіз наданих доказів і проведені онлайн зустрічі ЕГ засвідчують те, що в Університеті створено достатні умови для осіб із особливими освітніми потребами: навчальні корпуси та гуртожитки доступні для осіб з обмеженими функціональними можливостями та інших маломобільних груп; функціонал сайту університету передбачає адаптацію до потреб осіб із порушеннями зору; у ЗВО працює соціально-психологічна служба (<https://cutt.ly/ygyptG2>); функціонує дієва система використання дистанційних технологій навчання (наприклад, навчання через освітнє середовище Moodle) (<https://cutt.ly/dgylPtJ>); створено інклюзивно-ресурсний центр (<https://cutt.ly/SgyxDe0>), одним із напрямків якого є друк літератури шрифтом Брайля (<https://cutt.ly/IgyQJzG>). Під час вивчення додатково наданих доказів та за підсумками інтерв'ювання ЕГ робимо висновок, що на території Київського університету імені Бориса Грінченка створено функціональне безбар'єрне освітнє середовище: встановлено пандуси, функціонують підйомники та ліфти.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО функціонують документи, які регламентують процедури превентивації та вирішення конфліктних ситуацій: Статут Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/mgyQqLR>); Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки (<https://cutt.ly/igynb80>); Кодекс корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/pgymHkw>). Урегулювання конфліктних ситуацій (включаючи ті, що пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) у Київському університеті імені Бориса Грінченка покладено на Комісію з питань етики (<https://cutt.ly/Vgyn2bo>). У звіті ЕГ вказано, що після проведення онлайн співбесід з учасниками фокус-груп ЕГ дійшла висновку, що найбільш розповсюдженою є практика вирішення конфліктів на рівні індивідуального обговорення або на рівні кафедри. При цьому не було наведено жодного суттєвого випадку конфліктних ситуацій. Підтримуємо думку ЕГ про можливе створення Гарячої лінії для швидкого реагування на конфліктну ситуацію, адже у "Відомостях самооцінки" зазначено, що у разі виникнення конфліктної ситуації письмову заяву аспіранта або наукового керівника, з огляду на характер конфлікту, розглядає Комісія з етики Університету або Комісія з питань академічної доброчесності інституту, факультету/ Університету, чи комісія, до складу якої можуть входити гарант ОНП, завідувач випускової кафедри, директор/ декан, завідувач аспірантури, докторантури, проректор з наукової роботи, що процедурно може займати довгий час.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура забезпечення якості освітніх програм регульована «Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм» (<https://cutt.ly/ngqdPd4>), якими визначені усі процедурні моменти реалізації ОП, зокрема ОНП. ОНП «Філологія» запроваджена в 2016 р., до 2020 р. не зазнавала змін. На сторінці аспірантури (<https://cutt.ly/qgqgQmD>) розміщено проєкт змін до ОНП «Філологія» за 2020 р. та запропоновано графік обговорення змін (<https://cutt.ly/kgqgDoT>) із червня по вересень 2020 р. Пропоновані зміни, як підтвердили на зустрічі ЕГ гарант ОНП, викладачі та здобувачі, сфокусовані на вибіркових дисциплінах нової ОНП 2020 р.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ отримала результати опитування здобувачів щодо навчання за ОНП. 88,92% мають переважно позитивне враження від навчання в аспірантурі, 22,2% вважають за необхідне змінити ОК ОДФ 01 через наближення до конкретних досліджень; а 22,2% дотримуються думки про збільшення практичної складової частини у формі аналізу, рецензування робіт за темою власного дослідження в ОК ОДФ 03. Питання студентського самоврядування є актуальним для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. ЕГ провела бесіди з головою Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Університету (Мусяченко О.), виборним представником аспірантів до Вченої ради Університету (Москальчук А.), головою Наукового товариства Інституту філології (Гілевич А.) та ін. Участь здобувачів PhD ОНП «Філологія» в самоврядних структурах ЗВО є повноцінною.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Під час онлайн зустрічі ЕГ з роботодавцями, ЕГ пересвідчилася в тому, що роботодавці залучені до процесу оцінки та перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості, що також відбито в документах, наданих як додаткові докази. У звіті ЕГ та "Відомостях про самооцінювання" фіксуємо свідчення активної співпраці з роботодавцями, які є виключно представниками академічної спільноти. Залучення інших груп роботодавців може відкрити нові вектори у підготовці здобувачів за ОНП. Наприклад, стейкхолдери з ІТ галузі можуть зробити корисний вклад у розробку модуля «ІКТ в сучасних наукових дослідженнях».

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Оскільки акредитація ОНП є первинною, то практики аналізу інформації кар'єрного шляху випускників освітньої програми відсутні. На ОНП з 2020-2021 н.р. планується створення інформаційної бази випускників для відстеження їхнього працевлаштування та підтримання контактів із метою подальшого залучення до процедур моніторингу ОНП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У ЗВО функціонує Науково-методичний центр стандартизації та якості освіти (<https://cutt.ly/hgqTXQy>), серед напрямів якої зазначено експертизу ОП та НП, експертизу навчальних курсів, зокрема й електронних, вивчення організаційних форм контролю, моніторинг освітніх послуг та ін. На сторінці «Реєстр основної нормативної бази системи управління якістю діяльності Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/HgqYRNb>) розміщено загальну нормативну базу, де у відкритому доступі розміщено: «Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/Mgw7sQ6>), актуальні накази про організацію освітнього процесу на період карантину (<https://cutt.ly/LgqYSol>; <https://cutt.ly/1gqYGPc>), «Порядок розробки, проведення та оформлення результатів комплексних контрольних робіт» (<https://cutt.ly/LgqYZbx>), яке «реалізує вимоги п. 9.2 ISO 9001 (ДСТУ ISO 9001) і п. 1.9 Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» та ін. Констатовано в локальних нормативних документах завдання й принципи відповідають зазначеній на сайті місії Університету в сфері реалізації Нової освітньої стратегії (п. 4 «Стратегії (програми) розвитку...» (<https://cutt.ly/HgqY4Ie>)) та ін. Окреслені позиції чітко окреслюють і диференціюють систему контролю якості освіти.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація даної ОНП є первинною.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ЗВО наявна чітко структурована, розгалужена система нормативно-правових документів, яка регламентує всі напрями освітнього процесу, його учасники належним чином ознайомлені з ними. НПП систематично підвищують кваліфікацію. Зустрічі ЕГ у фокус-групах підтвердили реальність освітнього процесу. Онлайн зустрічі у фокус-групах здобувачів PhD, НПП, випускників аспірантури з наукових спеціальностей філології попередніх років та випускників даної ОНП 2020 року, представників студентського самоврядування підтверджують мотивованість наукової діяльності, зацікавлення здобувачів у кінцевих результатах навчання на ОНП «Філологія».

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка чіткі та зрозумілі, регулюються низкою внутрішніх документів закладу. Нормативні документи, які регламентують освітньо-науковий процес Київського університету імені Бориса Грінченка, є відкритими та доступні цільовій аудиторії на офіційному веб-сайті ЗВО для перегляду та завантаження (<https://cutt.ly/Ygw7EoK>). У звіті ЕГ зазначено, що представники різних фокус-груп відзначили чіткість та прозорість своїх прав та обов'язків під час реалізації ОНП.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На офіційному сайті ЗВО, на сторінці «Доктор філософії» (<https://cutt.ly/eye4Ft2>) розміщена інформація щодо обговорення освітньо-наукових програм загалом та ОНП «Філологія» зокрема. Оприлюднено проєкт змін до ОНП «Філологія» (<https://cutt.ly/bge4XKY>), графік обговорення змін (<https://cutt.ly/age4Mru>) та вказано адреси електронних поштових скриньок, на які представники всіх груп стейкхолдерів можуть надіслати свої зауваження та пропозиції (o.brovko@kubg.edu.ua; aspirantura@kubg.edu.ua). У звіті ЕГ зазначено, що на час проведення акредитаційної експертизи проєкт освітньо-наукової програми «Філологія» 2020 року не був оприлюднений на сайті Київського університету імені Бориса Грінченка. Тому звертаємо увагу на необхідність дотримання процедури запровадження змін до ОНП, що включає оприлюднення проєкту ОНП для обговорення зацікавленими сторонами.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному веб-сайті Київського університету імені Бориса Грінченка, у розділі «Аспірантура» оприлюднена ОНП у редакції 2016 р. (<https://cutt.ly/Ygw5Toe>) та Проєкт змін до освітньо-наукової програми «Філологія» за спеціальністю 035 Філологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/Sgw5PVJ>; <https://cutt.ly/Ggw5Suv>). На сайті розміщено робочі програми всіх навчальних дисциплін за ОНП (<https://cutt.ly/Ygw5FMq>), а також описи вибіркового освітніх компонентів (<https://cutt.ly/Cgw5KLT>). Обсяг оприлюдненої інформації щодо ОНП, висвітлений на сайті ЗВО, є достатнім для інформування потенційних вступників щодо змісту освітньо-наукової програми та результатів навчання, а роботодавців – для усвідомлення цілей та змісту підготовки здобувачів освіти за освітньо-науковою програмою. Особливої уваги заслуговує дієва практика застосування електронних освітніх ресурсів (<https://kubg.edu.ua/rusursi.html>).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Відповідно до наданих доказів і за результатами проведених онлайн зустрічей ЕГ із здобувачами, викладачами та науковими керівниками, констатуємо, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їхню повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО за спеціальністю 035 Філологія, що враховує специфіку сучасного наукового дослідження.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Наукові керівники здобувачів за ОНП є активними дослідниками, які публікуються у спеціалізованих наукових часописах і мають статті, дотичні до тематики дослідження здобувачів.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

У ЗВО можливість проведення наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів забезпечується насамперед організаційною діяльністю інституту наукового керівництва та наявною бібліотечною та інформаційною базою (зокрема доступом до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science, науково-дослідних баз даних від компанії EBSCO, бази академічних часописів американського видавництва John Wiley & Sons, ресурсів порталу Springer Link, електронного архіву української періодики LIBRARIA та доступом до ряду інших інформаційних ресурсів (<https://cutt.ly/7gtUDP3>)), доступом до інституційного та електронного репозиторіїв університету та пов'язаною з ними інфраструктурою. Університет постійно організовує наукові заходи різного рівня, на яких здобувачі можуть систематично апробувати результати досліджень.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Упродовж 2017-2020 рр. аспіранти ОНП були учасниками програми ЄС «Еразмус+» та з 2019 р. є учасниками проєкту в межах цього ж напряму «State-international-public: European values and norms determining interdisciplinary university module (STIPENDIUM)» («Державне-міжнародне-суспільне: європейські цінності та норми, що формують завдання міждисциплінарного навчального модулю (STIPENDIUM)»). На сьогодні здобувач А.О.Бахтіна бере участь у міжнародному проєкті «Горизонт 2020» «ELEXIS (Європейська лексикографічна структура)». Проте варто розглянути забезпечення щонайменше однієї можливості для стажування кожного аспіранта за кордоном упродовж навчання на ОНП.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники аспірантів даної ОНП є виконавцями науково-дослідних тем УкрІНТЕІ та міжнародних науково-дослідницьких програм. Більшість наукових керівників аспірантів є членами редколегій наукових філологічних часописів. Аналіз публікацій наукових керівників із відкритих джерел (зокрема профілів викладачів зі сторінок відповідних кафедр і університетських е-портфоліо), інституційного та електронного репозиторіїв університету загалом підтверджує систематичність публікацій наукових керівників, проте деяким викладачам ОНП слід активізувати свою публікаційну діяльність.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності аспірантів та їхніх наукових керівників. Позитивною практикою є підписання кожним учасником освітнього процесу Декларації про академічну доброчесність (упроваджено в 2016 р.) відповідно до «Кодексу корпоративної культури» (<https://cutt.ly/xgtU9Vm>) та чинного «Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка», яке діє у ЗВО з 2019 р. (<https://cutt.ly/XgtU4z0>). Підтримуємо висновок ЕГ, що позитивною практикою є утворення університетської Комісії з академічної доброчесності (<https://cutt.ly/bgtIrrMQ>). З метою пропагування принципів академічної доброчесності варто інформацію про діяльність комісії зробити більш відкритою – через представлення її складу та діяльності на інформаційних платформах ЗВО.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Не применшуючи значення ОНП для покращення освітньої та наукової сфер сучасного суспільства, рекомендуємо при проектуванні освітньої програми звертати увагу на потреби стейкхолдерів, представлених, зокрема, територіальною громадою м.Київ та на потреби ринку праці, що можуть мати вузький прикладний характер. 2. Рекомендуємо для ефективної динаміки ОНП та відповідності ОНП викликам сьогодення активізувати обговорення й врахування досвіду аналогічних українських та зарубіжних освітніх програм (особливо в умовах надання освітніх послуг в умовах дистанційного навчання).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за ОНП, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у межах вибіркового блоку, визначених в ОНП, рекомендуємо розширити перелік спецкурсів у всіх вибіркового блоку (спецкурсів інших спеціальностей). 2. Для уможливлення більш ефективного здійснення "викладацької" частини практики в ОНП, яка визначається як "науково-викладацька" і є обов'язковим компонентом ОНП, передбачити набуття педагогічних і методичних навичок для тих здобувачів за ОНП, які не прослухали курс "педагогіки вищої школи", "методики викладання фахових дисциплін" на попередніх рівнях освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Беручи до уваги широкі можливості дистанційної форми набуття неформальної освіти і значний спомагачий і підручний характер такої підготовки сучасного філолога, рекомендуємо популяризувати неформальну освіту серед здобувачів за ОНП. 2. Рекомендуємо активізувати залучення здобувачів за ОНП до навчання за програмами академічної мобільності, на спеціалізованих курсах, під час літніх шкіл тощо, адже Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті та Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету гарантують визнання результатів такого навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо розглянути можливість запровадження практики підготовки силабусів до освітніх компонентів ОНП, які, на противагу РНДП, є більш зорієнтовані на здобувачів освіти і можуть містити вичерпну інформацію про критерії оцінювання, форми і методи навчання, визнання результатів навчання у неформальній освіті у конкретній дисципліні, проектну роботу та ін. 2. Рекомендуємо систематично оновлювати список рекомендованої літератури в програмах ОК, що повною мірою відображає нові тенденції розвитку філологічних галузей та засвідчує високу публікаційну активність викладачів та науковців ОНП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендуємо віднайти можливість переглядати форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за ОНП, особливо в умовах дистанційного навчання; вивчати пропозиції здобувачів про форми контрольних заходів та враховувати такі пропозиції при перегляді ОНП; інформувати здобувачів освіти щодо порядку повторного проходження контрольних заходів. 2. Рекомендуємо розглянути можливість створення е-портфеля аспіранта як однієї з форм контролю роботи здобувача за ОНП (адже практика е-портфеля викладача вже існує в ЗВО).

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо переглянути «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників університету» для врахування вимог нового «Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (затвердженого Постановою КМУ від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»). 2. Рекомендуємо з-поміж широких наукових інтересів викладачів та науковців ОНП, які переконливо відбиваються в публікаційній активності, звертатися у публікаціях також до проблематики, пов'язаної зі специфікою та змістовим наповненням ОК, викладання яких викладачі-науковці забезпечують.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо розглянути можливість використання досвіду Гарячої лінії як ефективного способу отримання інформації про конфліктні ситуації і для швидшого реагування на них.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо залучати до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості роботодавців, які є представниками не тільки академічної спільноти, а й інших груп стейкхолдерів, що відкриє нові вектори у підготовці здобувачів за ОНП; рекомендуємо вивчити потребу у створенні ради стейкхолдерів за ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо оприлюднювати на офіційному вебсайті ЗВО відповідний проєкт ОНП із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін у належні терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рекомендуємо віднайти можливості для участі в закордонному стажуванні кожного аспіранта за даною ОНП впродовж навчання.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ